

Usmernenie k plneniu zákonných povinností o zdieľaní informácií medzi poisťovňami a inými finančnými inštitúciami, najmä bankami podľa § 13 zákona č. 297/2008 Z.z.

Otázka

- Kedy a v akom rozsahu je banka alebo finančná inštitúcia povinná poskytnúť súčinnosť povinnej osobe a poskytnúť jej na požiadanie údaje a podklady podľa § 10 ods. 1 písm. a) až c) v prípadoch týkajúcich sa potenciálneho alebo existujúceho totožného klienta a rovnakého obchodu?
- Obmedzuje sa plnenie tretími stranami v zmysle § 13 na prevzatie údajov a podkladov podľa § 10 ods. 1 písm. a) až c) len pre účely uzatvárania obchodného vzťahu, resp. len na údaje o nových/potenciálnych klientoch povinnej osoby v zmysle par. 10 ods. 2 písm. a) alebo aj na údaje o existujúcich klientoch?

Predpis/ustanovenie

- zákon č. 297/2008 Z.z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“)

Podľa § 13 ods. 1 až 3 zákona povinná osoba môže prevziať údaje a podklady podľa § 10 ods. 1 písm. a) až c) potrebné na vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi od banky alebo od finančnej inštitúcie podľa § 5 ods. 1 písm. b) prvého až desiateho bodu, ktorá pôsobí na území štátu, ktorý jej ukladá povinnosť vykonávať opatrenia rovnocenné vykonávaniu starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa § 10, § 11 a 12 a uchovávaniu údajov podľa § 19 v súlade s požiadavkami práva Európskej únie a podlieha dohľadu na úrovni zodpovedajúcej právu Európskej únie. Banka alebo finančná inštitúcia, ktorá už starostlivosť vo vzťahu ku klientovi vykonala, neodkladne poskytne údaje v rozsahu § 10 ods. 1 písm. a) až c), vrátane kópií príslušnej dokumentácie povinnej osobe, ktorá postupuje podľa odseku 1, a ktorá zabezpečí prevzatie údajov. Postup povinnej osoby podľa odseku 1 ju nezbujuje zodpovednosti za vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa tohto zákona.

Stanovisko FSJ

Použitie už uskutočnenej základnej starostlivosti umožňuje zákon v ustanovení § 13 zákona, tzv. plnením tretími stranami. To znamená, že za splnenia predpokladov uvedených v tomto ustanovení je možné prevziať alebo poskytnúť údaje o identifikácii a verifikácii klienta/konečného užívateľa výhod, resp. o účele a plánovanej povahe obchodného vzťahu od úverovej alebo finančnej inštitúcie (podľa § 5 ods. 1 písm. b) bod 1 až 10 zákona), to znamená spoľahnúť sa na už vykonanú základnú starostlivosť podľa § 10 ods. 1 písm. a) až c) zákona.

Súčasťou celého procesu musí byť včasná a účinná spolupráca medzi jednotlivými povinnými osobami, spravidla intenzívne spolupracujúcimi finančnými inštitúciami v rámci konglomerátu. Nemožno predpokladať, aby si povinné osoby poskytovali údaje a podklady bez určitej reciprocity, to znamená aby odovzdávajúca povinná osoba poskytovala predmetnú službu bez zmluvného vzťahu s prijímajúcou povinnou osobou a bez úhrady vecných nákladov. Podľa názoru FSJ nie je povinnosťou odovzdávajúcej inštitúcie poskytovať podklady inej povinnej osobe, pokiaľ sa k spolupráci nezaviaže zmluvne. **Základom**

spolupráce medzi odovzdávajúcou a prijímajúcou povinnou osobou by mal byť preto zmluvný vzťah, ktorý vymedzí konkrétny spôsob poskytovania údajov, výšku vecných nákladov alebo lehoty na poskytnutie podkladov. Pokiaľ ide o rozsah údajov, prijímajúca inštitúcia musí mať prístup ku všetkým informáciám, ktoré by musela pri vykonávaní starostlivosti sama zisťovať a získať (identifikačné údaje, kópie dokladov predložených k identifikácii, kópie dokladov preukazujúcich zistenie konečného užívateľa výhod, atď.).

Pri poskytovaní informácií o klientovi povinnej osoby by sa mali zároveň uplatňovať všeobecné obmedzenia pre poskytovanie informácií podliehajúcim napríklad bankovému tajomstvu. Údaje získané pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi môžu byť poskytnuté inej povinnej osobe so súhlasom klienta, ktorého sa týkajú, ako to vyplýva *a contrario* napr. z ustanovenia § 91 ods. 1 zákona o bankách, podľa ktorého informácie a doklady o záležitostiach, ktoré sú chránené bankovým tajomstvom, banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť tretím osobám len s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutého klienta alebo na jeho písomný pokyn na účely a za ďalších podmienok uvedených v tomto súhlase alebo pokyne, ak tento zákon neustanovuje inak. ***Z uvedeného vyplýva, že údaje a podklady potrebné na vykonanie starostlivosti možno poskytnúť inej povinnej osobe len so súhlasom klienta.***

Vychádzajúc zo znenia § 13 ods. 1 zákona povinná osoba môže prevziať údaje a podklady potrebné na vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ***preto sa plnenie tretími stranami neobmedzuje len na účely uzatvárania obchodného vzťahu v zmysle § 10 ods. 2 písm. a) zákona, resp. len na údaje o nových/potenciálnych klientoch povinnej osoby,*** ale vzťahuje sa aj na údaje o existujúcich klientoch a na prípady vykonania príležitostného obchodu mimo obchodného vzťahu v hodnote najmenej 15 000 eur alebo hotovostného obchodu najmenej 10 000 eur, v prípade podozrenia, že klient pripravuje alebo vykonáva neobvyklú obchodnú operáciu bez ohľadu na hodnotu obchodu alebo pri pochybnostiach o pravdivosti alebo úplnosti predtým získaných údajov potrebných na vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, atď. (viď formuláciu predvetia § 10 ods. 2 zákona „povinná osoba je povinná vykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi ...“).

Využitie inštitútu plnenia tretími stranami však prijímajúcu povinnú osobu nezbujuje zodpovednosti za riadne vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, to zn. konečnú zodpovednosť za to, že takto získané údaje spĺňajú požiadavky na výkon starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa zákona, nesie prijímajúca povinná osoba. Prijímajúca povinná osoba je povinná následne overiť aktuálnosť preberaných identifikačných údajov, dôveryhodnosť odovzdávajúcej inštitúcie, či táto starostlivosť ku klientovi vykonala (či takisto nepostupovala podľa § 13 zákona), či podľa informácií, ktoré má k dispozícii nepredstavuje klient alebo druh obchodu zvýšené riziko legalizácie a financovania terorizmu. Rovnako prijímajúca povinná osoba musí vykonať starostlivosť vo vzťahu ku klientovi ešte aj v rozsahu § 10 ods. 1 písm. d) až g) zákona.

FSJ uvádza, že predmetné ustanovenie má fakultatívny charakter a je na povinnej osobe a jej hodnotení rizík, či pre určitý obchodný vzťah, produkt a klienta vôbec tento spôsob zisťovania informácií zvolí a aké ďalšie opatrenia bude vykonávať. Je potrebné zvážiť riziko nedostatku informácií a podkladov, ich správnosti a úplnosti, keďže vykonaná starostlivosť vo vzťahu ku klientovi je kľúčovým prvkom pre kvalifikované uplatnenie princípu KYC, pričom prijímajúca povinná osoba musí byť o.i. presvedčená o skutočnej identite každého klienta/konečného užívateľa výhod, musí rozpoznať účel a plánovanú povahu obchodných aktivít, ktoré bude klient pravdepodobne vykonávať. Tento postup je

zároveň východiskovým bodom povinnej osoby pre vytvorenie rizikového profilu klienta, následné určenie rozsahu starostlivosti podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona a pre akceptovanie klienta.

Význam stanoviska

Stanoviská FSJ k aplikácii jednotlivých ustanovení zákona nie sú právne záväzné a vyjadrujú názor FSJ, ktorá nemôže predvídať rozhodnutia súdov, alebo iných orgánov dohľadu, resp. kontroly pôsobiacich podľa osobitných predpisov, ako aj ich výklad právnych predpisov, preto výklad týchto orgánov môže byť v určitých prípadoch odlišný. Postup v súlade so stanoviskom bude však FSJ pri výkone kontroly považovať za postup v súlade so zákonom, ibaže by z okolností konkrétneho prípadu vyplynula neaplikovateľnosť stanoviska na daný prípad.